

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
Office of the National Economic and Social Development Council

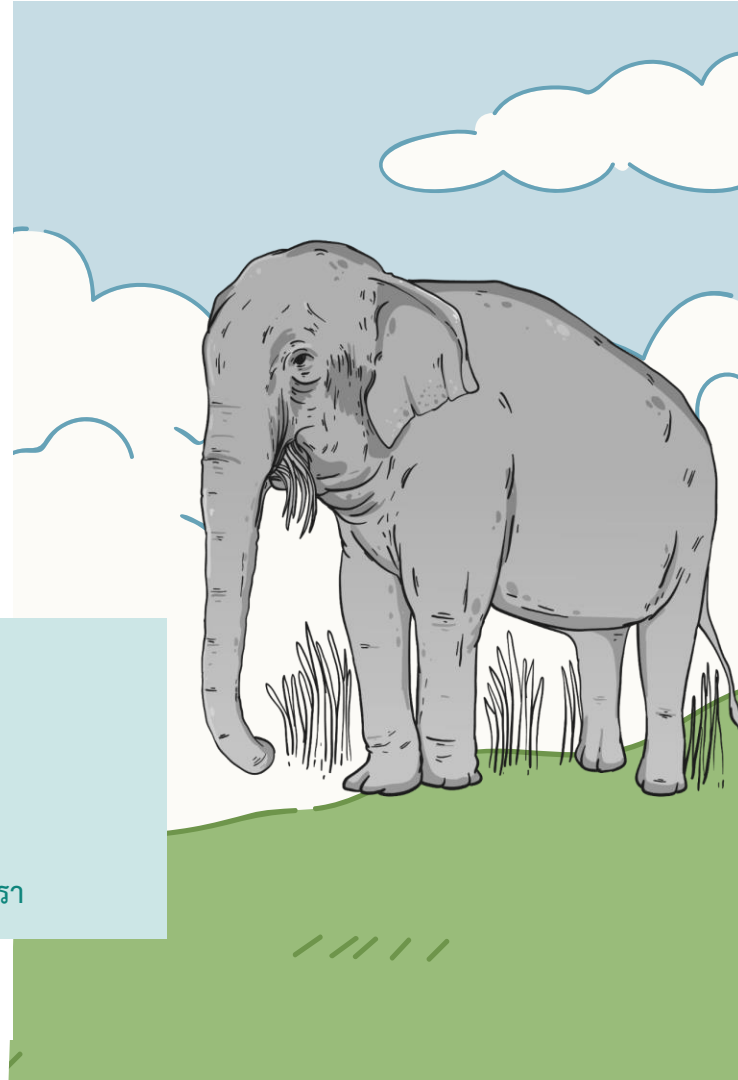
การวิเคราะห์ช่องว่างการแก้ไขปัญห ช้างป่าบุกรุกพื้นที่เกษตรและที่อยู่อาศัย

โดย นางสาวรพรรณ พลิกามิน

รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วันศุกร์ที่ 6 กันยายน 2567 เวลา 9.00 น.

ณ ห้องประชุมโชคอนันต์ ชั้น 2 อาคารเรียนรวม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จ.ฉะเชิงเทรา

ความเป็นมา

การขับเคลื่อน SDG LAB ภาคตะวันออก

สภาพัฒน์ มีบทบาทในการประสานการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้มีการทำงานผ่านโครงการพื้นที่ปฏิบัติการที่ยั่งยืน (SDG LAB) ที่มุ่งสร้างเครือข่ายการทำงานในลักษณะหุ้นส่วนการพัฒนาแบบบูรณาการร่วมกันจากทุกภาคส่วนในรูปแบบพลังทางสังคม ตลอดจนเชื่อมโยงกลไกและขยายภาคีเครือข่ายทั้งระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

ปี 2566 - 2567

ปี 2563 - 2567

ปี 2561 - 2562

ปี 2559 - 2560

รวมกลุ่มและทำงานร่วมกับเครือข่ายจังหวัดจ.ฉะเชิงเทรา

สร้างความรู้ความเข้าใจและเชื่อมโยงการทำงาน

ขยายภาคีเครือข่ายและเชื่อมโยงการทำงานระดับภาค (เครือข่ายภาคตะวันออกยั่งยืน)

ประเด็นการขับเคลื่อน 5 ประเด็น
1 การพัฒนาฐานทรัพยากร 2 ความมั่นคงทางอาหาร 3 การพัฒนาเมืองน่าอยู่
4 การท่องเที่ยวชุมชนวิถีใหม่ 5 การเรียนรู้ฐานชุมชน

ขยายผลการขับเคลื่อน SDG LAB ไปยังพื้นที่ "ลุ่มแม่น้ำแม่กลอง"

6 เวทีประชุมการเชิงปฏิบัติการจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนภาคตะวันออกยั่งยืน วันที่ 25 - 26 กรกฎาคม 2566 ณ ทาวเวอร์ รีสอร์ท จ.ปราจีนบุรี พบว่า สถานการณ์ช้างป่าบุกรุกพื้นที่เกษตรและที่อยู่อาศัยภาคตะวันออกรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เครือข่ายภาคตะวันออกจึงร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหาช้างป่าภาคตะวันออกเป็นปัญหาเร่งด่วนในพื้นที่ เพื่อยกระดับสู่การขับเคลื่อนเชิงนโยบาย

ประชุมครั้งที่ 1 : 13 มี.ค. 67

การประชุมหารือร่วมกับผู้ได้รับผลกระทบ ผู้ประสานการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ (Node) เพื่อสร้างความเข้าใจ และแลกเปลี่ยนข้อมูลสภาพปัญหา และกำหนดเป้าหมายการทำงานร่วมกัน

ผลลัพธ์

- ✓ สร้างความเข้าใจร่วมกันในสถานการณ์ปัญหาและความต้องการของพื้นที่
- ✓ ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะต่อการรับมือกับปัญหา
- ✓ การพัฒนาเป้าหมายการดำเนินงานร่วมกัน

ประชุมครั้งที่ 2 : 30 พ.ค. 67

เวทีวิชาการเพื่อบูรณาการความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาช้างป่าภาคตะวันออก เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลการดำเนินการแก้ไขปัญหาระดับนโยบายและระดับพื้นที่ และหารือแนวทางการบูรณาการความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาที่จะนำไปสู่การออกแบบเชิงนโยบาย

ผลลัพธ์

- ✓ ได้ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม ได้แก่
(1) ควรให้ความสำคัญกับการจัดทำข้อมูล อาทิ จำนวนช้างป่าในปัจจุบัน
(2) การศึกษาวิจัยทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสัตวแพทย์จะนำไปสู่แนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหา อาทิ ระบบแจ้งเตือน real time
(3) ควรสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหา และร่วมกันบริหารจัดการอย่างเร่งด่วนโดยเฉพาะในระดับท้องที่และท้องถิ่น

สรุปผลจากกระบวนการกลุ่มย่อย เวทีวิชาการฯ ครั้งที่ 2 (5 ก.ย.67)

1 การจัดหาระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับช้างป่า เพื่อประกอบการวางแผนการจัดการช้างป่าอย่างเป็นระบบ อาทิ การสำรวจประชากรช้าง การสำรวจและจัดทำแผนที่เส้นทางเดินช้างป่า

2 ระบบเตือนภัยและช่องทางในการสื่อสารแบบ real time เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการผลักดันช้างป่าที่มีประสิทธิภาพ สามารถผลักดันช้างป่ากลับคืนสู่ป่าได้อย่างปลอดภัยทั้งคนและช้าง

3 การช่วยเหลือ/เยียวยาผู้ประสบภัยจากช้างป่า อาทิ การปรับปรุงระเบียบหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยจากช้างป่า และพัฒนาช่องทางการเข้าถึงในการขอรับความช่วยเหลือ

กรอบแนวคิดการแก้ไขปัญหาช้างป่า

สถานการณ์ช้างป่าภาคตะวันออก

ช้างป่าออกจากพื้นที่ป่านุรักษ์

มนุษย์
ถูกช้างป่าทำร้าย
ผู้บาดเจ็บ 157 ราย
ผู้เสียชีวิต 124 ราย

*ข้อมูล ตั้งแต่ปี 2555 - 4 ก.ย. 67
(สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 2 ศรีราชา, 2567)

ช้างป่า
ช้างป่าเสียชีวิต
รวม 54 ตัว

*ข้อมูล ตั้งแต่ปี 2555 - 4 ก.ย. 67
(สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 2 ศรีราชา, 2567)

สถิติช้างป่าออกนอกพื้นที่อนุรักษ์

ในปี 2566 พบว่ากลุ่มป่าที่มีช้างป่าออกนอกพื้นที่อนุรักษ์มากที่สุด 5 กลุ่มป่า คือ

- 1 กลุ่มป่าตะนาวศรี 5,217 ครั้ง
- 2 กลุ่มป่าแก่งกระจาน 3,685 ครั้ง
- 3 กลุ่มป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่ 2,011 ครั้ง
- 4 กลุ่มป่าภูเขียว - น้ำหนาว 1,362 ครั้ง
- 5 กลุ่มป่าตะวันตก 780 ครั้ง

ลักษณะเฉพาะของพื้นที่ภาคตะวันออก

- พื้นที่ราบ ทำให้ช้างป่าสะดวกต่อการเดินออกมาหาอาหารนอกพื้นที่ป่านุรักษ์
- พฤติกรรมช้างที่เปลี่ยนแปลง ช้างเรียนรู้และปรับตัวพฤติกรรมทำให้ช้างสามารถหลบหลีกสิ่งกีดขวางออกจากป่าได้
- แหล่งอาหาร วัตถุประสงค์เป็นแหล่งผลิตอาหาร (เกษตร) จึงเป็นพื้นที่เป้าหมายของช้างป่าในการออกมาหาอาหารนอกป่านุรักษ์

กระบวนการจัดการปัญหาช้างป่า

เป้าหมายการป้องกัน
ป้องกันช้างป่าออกจากป่านุรักษ์
อย่างยั่งยืน

การป้องกัน

- การจัดทำข้อมูล อาทิ สำรวจเส้นทางเดินช้างป่า สำรวจแผนที่เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์จำนวนครั้งที่พบช้างป่าและปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อช้างป่า
- การสร้างพื้นที่กันชน (Buffer zone) และสิ่งกีดขวางช้างป่า อาทิ คูกันช้าง รั้วไฟฟ้า รั้วไม่หนาม การฟื้นฟูแหล่งน้ำ/ป่า
- พัฒนานวัตกรรม การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมเพื่อป้องกันช้างป่า อาทิ พัฒนาระบบ AI ประเมินจำนวนช้างป่าและแจ้งเตือนภัย การใช้ชีวิตในคอกกักช้างป่า
- สร้างองค์ความรู้และการบูรณาการการทำงาน กับหน่วยงานระดับพื้นที่และประชาชน
- เผยแพร่สื่อประเด็นปัญหา

เป้าหมายการรับมือเมื่อช้างออกจากป่า
รับมือเมื่อช้างออกนอกพื้นที่ป่า
โดยผลักดันช้างอย่างถูกวิธี ไม่บาดเจ็บ
ไม่เสียชีวิต และไม่สูญเสียทรัพย์สิน

การรับมือเมื่อช้างออกจากป่า

- การแจ้งเหตุเมื่อช้างบุกรุกพื้นที่ อาทิ การใช้แอปพลิเคชัน Line / Facebook / Google map ในการแจ้งเตือน
- การประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การผลักดันช้างป่า ด้วยเครื่องมือต่าง ๆ อาทิ เทคนิคใช้แสงจากไฟฉาย เทคนิครั้วมนุษย์ เทคนิคก่อกองไฟ และการใช้ระเบิดปิงปอง (ทำให้ช้างตกใจ และหวาดกลัว)
- สนับสนุนการผลักดันช้างป่า อาทิ สนับสนุนเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลักดันช้างป่า

เป้าหมายการช่วยเหลือเยียวยา
การช่วยเหลือเยียวยา
ที่เหมาะสมและรวดเร็ว

การช่วยเหลือเยียวยา

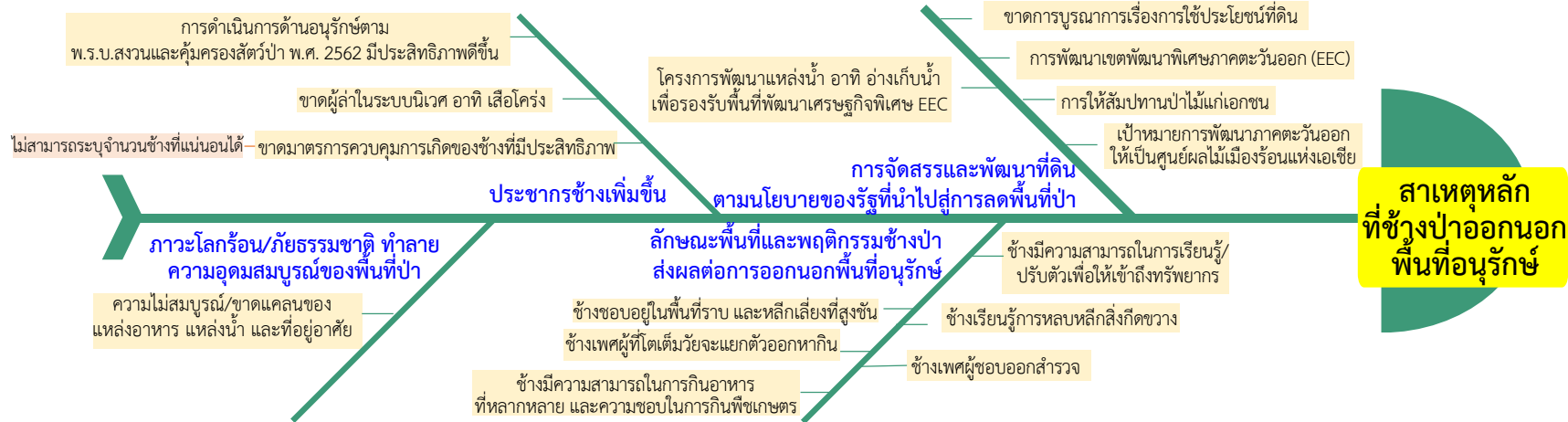
- การช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัยตามระเบียบ/หลักเกณฑ์การช่วยเหลือเยียวยา ซึ่งแบ่งเป็น (1) การช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัยที่บาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการถูกช้างป่าทำร้าย และ (2) การช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัยจากการถูกช้างป่าบุกรุกพื้นที่เกษตรและทำลายพืชผลทางการเกษตร
- การช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัยจากกองทุนเงินช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย กองทุนคชานุรักษ์ และกองทุนอื่น ๆ

เป้าหมาย

“คนและช้างปลอดภัย
ไร้ความขัดแย้ง”

Gap Analysis ประเด็นการป้องกัน

เป้าหมาย: ป้องกันช้างป่าออกจากป่าอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

การดำเนินการ

- การจัดทำข้อมูล อาทิ สำรวจเส้นทางเดินช้างป่า สำรวจแผนที่เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์จำนวนครั้งที่พบช้างป่าและปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อช้างป่า
- การสร้างพื้นที่กันชน (Buffer zone) และสิ่งกีดขวางช้างป่า อาทิ คูกันช้าง รั้วไฟฟ้า รั้วไฟไหม้ การฟื้นฟูแหล่งน้ำ/ป่า
- พัฒนาวัดกรรม การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมเพื่อป้องกันช้างป่า อาทิ พัฒนาระบบ AI ประเมินจำนวนช้างป่าและแจ้งเตือนภัย การใช้วัดคลื่นความถี่ช้างป่า
- สร้างองค์ความรู้และการบูรณาการทำงาน กับหน่วยงานระดับพื้นที่ และประชาชน
- เผยแพร่สื่อประเด็นปัญหา

ช่องว่างการพัฒนา

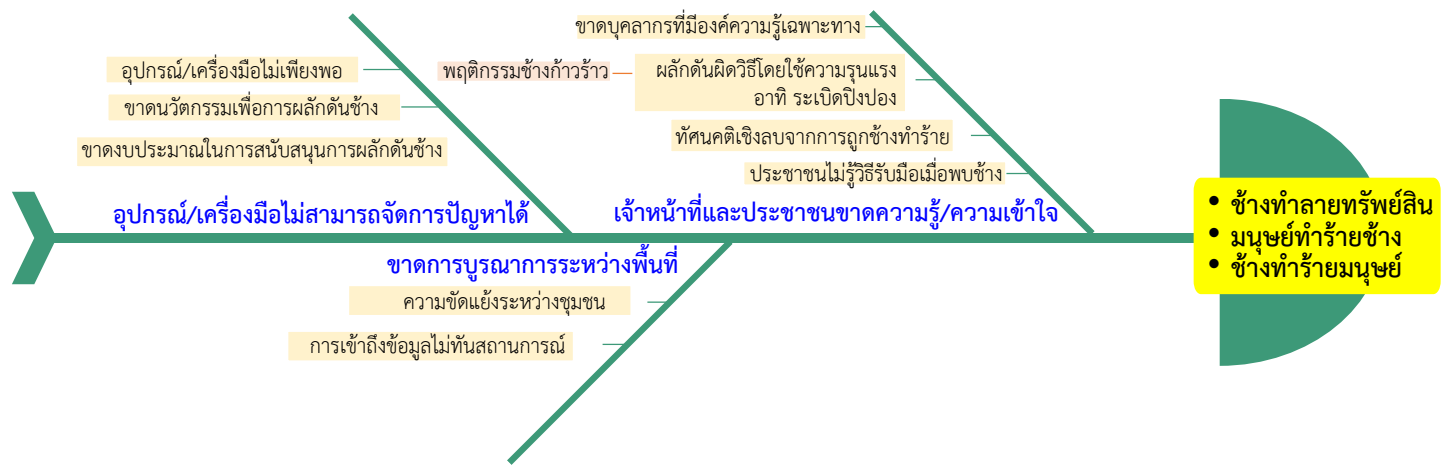
- มาตรการป้องกันปัญหาช้างป่าจากภาครัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีประสิทธิภาพหรือตอบโต้ภัยการป้องกันปัญหาในพื้นที่ เนื่องจากไม่เหมาะกับบริบททางพื้นที่ และช้างป่าสามารถปรับตัวหลีกเลี่ยงอุปสรรคได้เป็นอย่างดี
- ขาดการวางแผนการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อป้องกันช้างป่า อาทิ การกำหนดแนวเขตพื้นที่ป่ากับพื้นที่ทำกินของราษฎร การแบ่งเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน และการสร้างพื้นที่แนวเชื่อมระหว่างผืนป่า (Corridor)
- การศึกษาวิจัย และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันช้างป่าไม่เพียงพอและไม่เป็นปัจจุบัน อาทิ ข้อมูลจำนวนประชากรช้างป่า ข้อมูลพฤติกรรมและการเคลื่อนที่ช้างป่า และสัดส่วนพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่เป็นปัจจุบัน
- เครื่องมือในการป้องกันช้างป่ามีจำนวนและคุณภาพไม่เพียงพอ

แนวทางการแก้ไข

- จัดทำข้อมูลจำนวนประชากรช้างป่าและพื้นที่สำหรับรองรับช้างป่า เพื่อประกอบการวางแผนการควบคุมประชากรช้างป่าและการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งรวบรวมและจัดทำเป็นข้อมูลชุดเดียวกัน
- ศึกษาวิจัยแนวทางการแก้ไขปัญหาช้างป่าที่มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และยั่งยืน รวมทั้งพัฒนานวัตกรรมที่ตอบโต้ภัยการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ อาทิ โดรนในการฉีดวัดคลื่นความถี่ การศึกษาความเป็นไปได้ในการปล่อยสัตว์ผู้ล่าขนาดใหญ่ (อาทิ เสือโคร่ง) คืนสู่ธรรมชาติในกลุ่มป่าตะวันออก
- ทบทวนการดำเนินการนโยบายการพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหช้างป่า อาทิ การบริหารจัดการพื้นที่รองรับช้างป่า การจัด buffer zone ระหว่างพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจและที่ดินทำกินของประชาชนกับพื้นที่อยู่อาศัยของช้างในเขตป่าอนุรักษ์
- การสร้างความตระหนักรู้ และถ่ายทอดองค์ความรู้ อาทิ พฤติกรรมของช้างป่า ภาวะโลกร้อน/ภัยธรรมชาติ

Gap Analysis ประเด็นการรับมือเมื่อช้างออกจากป่า

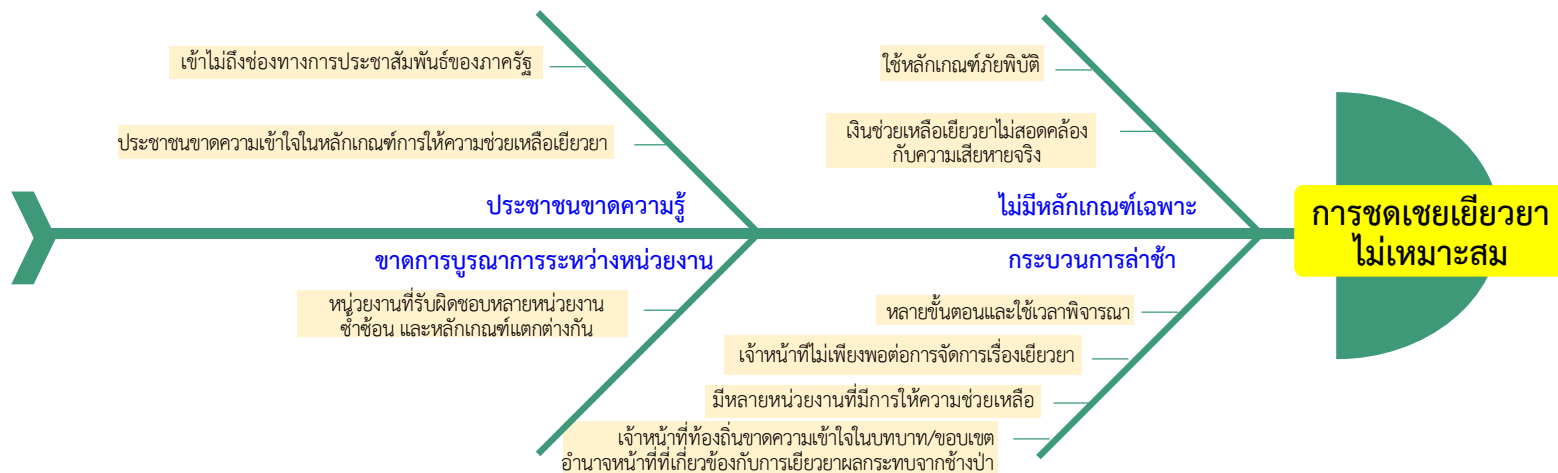
เป้าหมาย: รับมืออย่างถูกวิธี ไม่บาดเจ็บ ไม่เสียชีวิต และไม่สูญเสียทรัพย์สิน

- ### การดำเนินการ
- การแจ้งเหตุเมื่อช้างบุกรุกพื้นที่ อาทิ การใช้แอปพลิเคชัน Line / Facebook / Google map ในการแจ้งเตือน
 - การประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ เจ้าหน้าที่กรมอุทยานฯ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และเครือข่ายชุมชน เพื่อระดมความช่วยเหลือในการรับมือกับช้างป่า
 - การผลักดันช้างป่า ด้วยเครื่องมือต่าง ๆ อาทิ เทคนิคใช้แสงจากไฟฉาย เทคนิครั้วมนุษย์ เทคนิคก่อกองไฟ และการใช้ระเบิดปิงปอง (ทำให้ช้างตกใจ และหวาดกลัว)
 - สนับสนุนการผลักดันช้างป่า อาทิ สนับสนุนเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลักดันช้างป่า

- ### ช่องว่างการพัฒนา
- ประชาชนและชุมชนขาดความรู้และความเข้าใจเรื่องพฤติกรรมช้างป่า และการปฏิบัติต่อช้างป่า รวมทั้งไม่สามารถเข้าถึงระบบเตือนภัยอย่างมีประสิทธิภาพ
 - การเฝ้าระวังมีการดำเนินงานที่ยังไม่เป็นระบบ เนื่องจากขาดการดำเนินงานเฝ้าระวังเชิงรับที่ต้องใช้รายงานความคืบหน้าของการเผชิญเหตุในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และการเฝ้าระวังเชิงรุกเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดปัญหาวิกฤต (เสียชีวิต) ในพื้นที่ที่ใกล้เคียงที่เกิดเหตุ
 - บุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งการเฝ้าระวังและผลักดันช้างป่าต้องใช้กำลังเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครจำนวนมาก รวมทั้งเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ในการรับมือกับช้างป่า ทำให้มีความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน
 - เครื่องมือ/อุปกรณ์ในการตรวจลาดตระเวนและผลักดันช้างป่ามีจำนวนและคุณภาพไม่เพียงพอ เช่น โดรน Thermal ไฟฉาย การแจ้งพิกัดช้างป่าแบบ real time เป็นต้น

- ### แนวทางการแก้ไข
- พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับเจ้าหน้าที่และประชาชนที่ได้รับผลกระทบในเรื่องพฤติกรรมช้างป่า วิธีการรับมือเฉพาะหน้า และการป้องกันภัยอันตรายที่เกิดจากการบุกรุกพื้นที่ของช้างป่า รวมทั้งการสื่อสารสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องปัญหาช้างป่ากับสาธารณะ
 - พัฒนาระบบแจ้งเตือนช้างป่าแบบ real time และช่องทางการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ อาสาสมัครและชุมชนให้มีประสิทธิภาพเกิดความเข้าใจในแนวทางการดำเนินการได้ถูกต้องและเท่าทัน โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม อาทิ ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์
 - การจัดการกองทุน/งบประมาณสำหรับการรับมือ การจัดสรรงบประมาณสำหรับการรับมือกับช้างป่าให้ครอบคลุม อาทิ เครื่องมือ และสวัสดิการชุดอาสาผลักดันช้างป่า
 - ปรับปรุงพฤติกรรมช้างป่า อาทิ จัดสรรพื้นที่รองรับช้าง และฝึกพฤติกรรมช้างป่าที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว/เกร

การดำเนินการ

- **การช่วยเหลือเยียวยา**ผู้ประสบภัยตามระเบียบ/หลักเกณฑ์การช่วยเหลือเยียวยา ซึ่งแบ่งเป็น (1) การช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัยที่บาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการถูกช้างป่าทำร้าย และ (2) การช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัยจากการถูกช้างป่าบุกรุกพื้นที่เกษตรและทำลายพืชผลทางการเกษตร
- **การช่วยเหลือเยียวยา**ผู้ประสบภัย จากกองทุนเงินช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย กองทุนคชานุรักษ์ และกองทุนอื่น ๆ

ช่องว่างการพัฒนา

- **กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องมีหลายฉบับและซ้ำซ้อน** มีหน่วยงานรับผิดชอบหลายหน่วยงาน แต่ขาดการบูรณาการร่วมกัน ทำให้ประชาชนเกิดความสับสนในการขอรับความช่วยเหลือ
- **ขั้นตอนดำเนินการมีหลายขั้นตอนต้องใช้ระยะเวลาพิจารณา** ยังไม่มีการพัฒนาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็วในการติดต่อขอรับการชดเชย/เยียวยา
- **ไม่มีหลักเกณฑ์การจ่ายค่าชดเชย/เยียวยาความเสียหายเฉพาะ** เนื่องจากความเสียหายที่เกิดจากช้างป่ามีลักษณะเฉพาะ จึงทำให้การประเมินความเสียหายไม่สอดคล้องกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจริงและทำให้ผู้ได้รับผลกระทบรู้สึกไม่เป็นธรรม
- **ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบ/หลักเกณฑ์** เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย และช่องทางติดต่อขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ

แนวทางการแก้ไข

- **สร้างการสื่อสารในระดับพื้นที่** โดยกลไกชุมชน/ออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ในการให้ความช่วยเหลือ แนะนำหรือให้ข้อมูลเมื่อได้รับผลกระทบจากช้างป่า
- **ปรับหลักเกณฑ์** ให้สอดคล้องกับลักษณะความเสียหายเฉพาะจากช้างป่า
- **เพิ่มประสิทธิภาพกลไกการให้ความช่วยเหลือในระดับพื้นที่** โดยสร้างแพลตฟอร์มกลาง เพื่ออำนวยความสะดวกในการขอรับการช่วยเหลือ และเพิ่มจำนวนพร้อมจัดอบรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และทักษะให้แก่เจ้าหน้าที่ รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลสม่ำเสมอ
- **การจัดหาแหล่งเงินช่วยเหลือเยียวยา** โดยจัดให้มีการเก็บข้อมูลความเสียหายจากช้างป่า เพื่อนำไปสู่การวางแผนการจัดสรรงบประมาณให้การเยียวยามีความเหมาะสม และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบในระดับพื้นที่ โดยดึงความร่วมมือจากภาคเอกชน SE สถาบันการศึกษา และภาคประชาสังคม

- **การจัดทำระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับช้างป่า** เพื่อประกอบการวางแผนการจัดการช้างป่าอย่างเป็นระบบ อาทิ การสำรวจประชากรช้าง การสำรวจและจัดทำแผนที่เส้นทางเดินช้างป่า
- **ระบบเตือนภัยและช่องทางในการสื่อสารแบบ real time** เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการผลักดันช้างป่าที่มีประสิทธิภาพ สามารถผลักดันช้างป่ากลับคืนสู่ป่าได้อย่างปลอดภัยทั้งคนและช้าง
- **การช่วยเหลือ/เยียวยาผู้ประสบภัยจากช้างป่า** อาทิ การปรับปรุงระเบียบหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากช้างป่า และพัฒนาช่องทางการเข้าถึงในการขอรับความช่วยเหลือเยียวยา

